

REPORT

Veřejná diskuze: Role mladých lidí v latinskoamerické demokracii Mexico City, 30. března, 2017

Moderátor:

Luis Almagro, Generální tajemník Organizace amerických států

Úvodní slovo:

Jakub Klepal, Výkonný ředitel Fora 2000

Alejandro Poiré, Děkan Escuela de Ciencias Sociales y Gobierno na Tecnológico de Monterrey

Panelisté:

Oscar Arias, držitel Nobelovy ceny míru, bývalý prezident Kostariky

Jorge Quiroga, bývalý prezident Bolívie

Tamara Sujú, právnička lidských práv z Venezuely

Jorge Castañeda, mexický diplomat

Juan Diego Beltrán, student mezinárodních vztahů na Tecnológico de Monterrey

Diskuze o roli mladých lidí v aktivní politice je diskuzí o těch, kteří v blízké budoucnosti přvezmou oťeže dění ve své zemi. Dnešní mladá generace vyrůstala v těch nejlepších sociálních podmínkách, svou kvalitou mnohonásobně převyšujících poměry jejich předchůdců. Disponuje nejvyšší úrovní vzdělání, neomezeným přístupem k novým technologiím a možností dostat se za velmi nízké náklady k velkému množství znalostí a nejaktuálnějších informací. Přesto je to právě tato generace, která vykazuje nejnižší míru účasti a výrazný nezájem o politiku a jejíž jediné relevantní projevy, vesměs bez konkrétních návrhů řešení, zapadají v záplavě názorů vyprodukovaných na sociálních sítích. Tato skutečnost se jeví jako problematická, neboť demokratický systém pro své efektivní fungování vyžaduje nejen účast vlády, stran a politiků, ale rovněž zapojení mladých lidí ve všech možných oblastech veřejného života. Je podstatné, aby nastupující generace převzala zodpovědnost za politické dění ve své zemi a ujala se vůdčích rolí. Aby chránila svoji demokracii, hodnoty, instituce svobodné a otevřené společnosti a bojovala za ně.

Diskuze "Role mladých lidí v latinskoamerické demokracii", již se zúčastnil Luis Almagro, Oscar Arias, Jorge Quiroga, Tamara Sujú, Jorge Castañeda a Juan Diego Beltrán, se zaměřila na stěžejní otázku, jak zajistit zapojení mladých lidí do politiky. Problematika byla představena jako velká výzva, kterou je třeba zohlednit a překonat. Jak se totiž v minulosti ukázalo, aktivní účast mladých lidí je zásadní pro změnu situace v regionu a pro budoucí převzetí věcí.

Dnešní mladí lidé neprotestují organizovaně v ulicích za svá práva a svobody. Často se naopak straní politickým a sociálním problémům, kterým jejich země a zbytek regionu čelí. Takový přístup s sebou nese vážné důsledky. Usnadňuje korupci a v nejextrémnějších případech, jako je tomu ve Venezuele, Nikaragui či Bolívii, dokonce příslušným vládám umožňuje odklon od demokratických principů.

V této souvislosti byly v panelové diskusi identifikovány dvě oblasti, v nichž mohou mladí lidé účinně ovlivnit politický život:

- Technologie dávají mladým lidem nesmírnou moc: namísto toho, aby je mládež užívala k uzavření se před politickou realitou, mohou být použity jako nástroj k obraně, kritice a utváření návrhů občanské společnosti.
- Podpora zapojení mladých do společenských hnutí a organizací: politický úkol není věcí jednotlivce, ale širší skupiny. Je proto nezbytné najít způsob, jak dospět k jasnému masovému společenskému závazku změny, o kterou příslušné země regionu usilují. Je rovněž třeba hledat mechanismy k jeho dosažení.

Jorge Castañeda zdůraznil, že mnoho věcí lze udělat v rámci univerzit. Pokud však studenti chtějí ovlivnit dění ve své zemi, musejí vyjít do ulic. Není možné jednat individuálně. Činnost studentů, která není kolektivní, nemůže fungovat. Studenti se mají věnovat příčinám. Bez zohlednění příčiny není účinku ani důsledku.

Podle Tamary Sujú je třeba neustále pamatovat na jména zmizelých a mučených mladých lidí, protože to oni jsou ochotni veřejně vystoupit a věnovat svůj život hledání svobody. Od roku 2014 bylo ve Venezuele zadrženo 6 800 lidí, z toho 70% osob mladších 25 let. Mládež přitom nebyla napadena zevnitř, ale byla podrobena vnější kontrole. Nedemokratické a totalitní systémy disponují kontrolními mechanismy, které zasahují dokonce i do sféry fyzické bezpečnosti mladých lidí. Nejlepší způsob, jak bojovat s politickým extremismem a radikalizací je vzdělávání k demokratickým hodnotám a podpora účasti mladých lidí ve společenských hnutích, organizacích a v politice.

V poslední části diskuze bylo vzneseno několik dotazů z publika. V první řadě studenti žádali panelisty, aby jim na základě vlastních zkušeností poradili, jak mladé lidi dostat do ulic za účelem bránit demokracii. Rovněž se ptali, co může mládež udělat pro to, aby neztratila naději a správný směr v boji, který s sebou často nese zmizení či uvěznění blízkých osob. Tamara Sujú opětovně zdůraznila význam vzdělávání směrem k demokratickým hodnotám. Vysvětlila, že aktivismus mládeže musí vzejít ze škol a univerzit a že je nezbytné vychovávat mladé lidi jako aktivisty, kteří pevně věří v ochranu svobody a demokracie a kteří budou schopni spojit své síly s občanskou společností. Sujú zároveň odmítla, že by mělo docházet

ke ztrátě víry. Naopak by to měly být právě zmíněné osobní okolnosti, které zapříčiní, že se hlas lidu znásobí a že ohlasy proti režimu budou kolektivní.

Studenti se dále dotazovali, jaké kroky může mládež podniknout proti populistickým hnutím či korupci. Na to Castañeda odpověděl, že nejlepší cestou jak nějaké myšlenky čelit, není jít přímo proti ní, nýbrž přijít s novým podnětem, o který bude stát za to usilovat, navrhnout odlišná řešení a za ta bojovat. Obdobně Jorge Quiroga zmínil, že nejlepším způsobem, jak se postavit korupci, je přestat ji tolerovat na úrovni korporátní, komunitní i regionální, přičemž v tomto směru mají mladí lidé velkou výhodu, neboť žijí v digitální době.

V této souvislosti zazněla další otázka ohledně sociálních sítí, a to co mohou mladí lidé zpoza sociálních sítí udělat, aby se docílilo návratu skutečné politiky. Zástupce studentů Juan Diego Beltrán odpověděl, že je klíčové najít rovnováhu mezi sociálními sítěmi a veřejnými protesty v ulicích a že takové rovnováhy lze dosáhnout, pokud se společnost prostřednictvím sociálních sítí zmobilizuje. Tak tomu bylo například v Kolumbii, kde se po výsledcích referenda svolalo prostřednictvím sociálních sítí masové shromáždění, které vyvinulo nátlak na účastníky mírového jednání, aby se snažili dosáhnout dohody, a díky kterému mírová jednání opětovně pokračují v plné síle.

Diskuzi uzavřel komentář prezidenta Oscara Ariase, že „politika je nástrojem dobra, míru a spravedlnosti. Místem, kde se sny stávají pravděpodobnějšími, přesnějšími, konkrétnějšími, a kde se také přetvářejí ve skutečnost.“ Politika není a nikdy nebyla úkolem hrdinů, nýbrž těch, kteří hledají a přijímají zodpovědnost za vedení věcí. Chtějí-li mladí lidé naplnit svoji úlohu v historii, je zásadní, aby se zapojili do budování budoucnosti, kterou si přejí pro svoji zemi a region. Pokud tak neučiní, ostatní to udělají za ně.